

Výhľadové stanovisko Výboru regiónov „Situácia migrantiek v Európskej únii“

(2007/C 305/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje, že optimálna integrácia migrujúcich žien a mužov, aj vzhľadom na ich úlohu pri výchove detí, je kľúčovým prvkom, zásadným predpokladom skutočnej integrácie druhej a tretej generácie osôb cudzieho pôvodu s rodinami, najmä vzhľadom na úlohu ženy pri rozvoji spoločnosti;
- zdôrazňuje, že integrácia znamená rešpektovanie a osvojenie si základných ľudských práv tvoriacich európske právne dedičstvo;
- zdôrazňuje zásadnú úlohu verejných služieb v tejto oblasti, poskytovaných najmä miestnymi a regionálnymi orgánmi, a ich schopnosť vytvárať na území siete služieb a komunit, združení migrantiek, dobrovoľníckych združení a tretieho sektora;
- vyjadruje znepokojenie nad vysokou mierou školského neúspechu a predčasného opúšťania školských lavíc u mladých dievčat cudzieho pôvodu, ktoré sú pri voľbe školy a povolania často znevýhodňované a obmedzované aj rodinami ako aj kvôli kultúrnym predsudkom alebo ťažkým finančným podmienkam. Domnieva sa, že ak majú byť v školskom systéme rovnaké príležitosti pre dievčatá (ale aj chlapcov) z rodín emigrantov, je nutné rodičov oboznámiť s týmto systémom a dať im možnosť urobiť rozhodnutia o vzdelaní svojich detí, predovšetkým dcér, ktoré by boli odôvodnené a brali ohľad na ich schopnosti a ambície presahujúce všeobecné stereotypy. Okrem toho zastáva názor, že sú potrebné opatrenia na zvýšenie povedomia a zaangažovania všetkých zúčastnených subjektov s cieľom podporiť skutočnú rovnosť príležitostí.

Spravodajkyňa: pani Sonia MASINI (IT/SES), Predsedníčka provincie Reggio Emilia

Politické odporúčania

VÝBOR REGIÓNOV

1. **kladne hodnotí** žiadosť Komisie o vypracovanie výhľadového stanoviska, aj v súvislosti s vyhláseným európskym rokom rovnakých príležitostí pre všetkých a s rokom 2008, európskym rokom dialógu medzi kultúrami;

2. **opakovane sa** vyslovuje za potrebu vypracovať ucelenú európsku imigračnú politiku, ktorá by zahŕňala nástroje koordinované medzi štátmi, regionálnymi a miestnymi komunitami ako aj koherentnú činnosť v súvislosti s otázkami legálnej migrácie, a to tak s cieľom podporovať integráciu imigrantov, ktorí svojím konaním rešpektujú zákony prijímajúcej krajiny, ako aj na posilnenie boja proti nelegálnej imigrácii a porušovaniu predpisov;

3. **pripomína**, že oznámenie Komisie na tému Spoločný program pre zahrnutie uznáva, že každé opatrenie musí zohľadňovať aspekt príslušnosti k pohlaviu a zároveň venovať osobitnú pozornosť mladým migrantom a deťom;

4. **zdôrazňuje**, že optimálna integrácia žien a mužov, aj vzhľadom na ich úlohu pri výchove detí, je kľúčovým prvkom, zásadným predpokladom skutočnej integrácie druhej a tretej generácie osôb cudzieho pôvodu s rodinami, najmä vzhľadom na úlohu ženy pri rozvoji spoločnosti;

5. **pripomína**, že vo svojom stanovisku na tému akčného plánu politiky pre legálnu migráciu poukázal na citlivý prístup miestnych a regionálnych orgánov, pokiaľ ide o príslušnosť k pohlaviu, keďže je potrebné zohľadniť diskrimináciu, ktorej môže byť žena vystavená na základe príslušnosti k pohlaviu, etnického a geografického pôvodu a iných dôvodov diskriminácie uvedených v článku 13 Zmluvy o ES;

6. **pripomína**, že je potrebné zabezpečiť účinnú právnu ochranu proti diskriminácii; zväziť budúce opatrenia na doplnenie súčasného legislatívneho rámca; zahrnúť zásady nediskriminačného prístupu a rovnosti príležitostí do politik Únie; propagovať inováciu a osvedčené postupy; zlepšiť informovanosť zainteresovaných strán ako aj občanov prijímajúcej krajiny a spoluprácu s nimi; zaoberať sa diskrimináciou a sociálnym vylúčením, ktorému sú podrobené mnohé etnické menšiny;

7. **opakovane zdôrazňuje**, že integrácia je dvojsmerným procesom: týka sa tak prijímajúcich komunít ako aj migrantiek, buď jednotlivo, alebo ako príslušníčkovi istej národnostnej komunity a že zvyšovanie informovanosti je potrebné tak pre imigrantov ako aj pre prijímajúce komunity;

8. **zdôrazňuje**, že integrácia znamená rešpektovanie a osvojenie si základných ľudských práv tvoriacich európske právne dedičstvo tak, ako boli uznané Európskym dohovorom o ľudských právach, spoločnými ústavnými tradíciami členských

štátov, Chartou základných práv Európskej únie a Všeobecnou deklaráciou ľudských práv;

9. **berie na vedomie**, že obzvlášť v prípade imigrantiek môže dôjsť ku konfliktom medzi jednotlivými kategóriami práv jednotlivca a právom na kultúrnu a náboženskú identitu. Potvrďuje, že toto právo na identitu si zasluhuje ochranu, ale pod podmienkou, že správanie pokladané za výraz tejto identity neporušuje neodňateľné základné práva a je výsledkom slobodnej a uvedomelej voľby žien, a nie vnútené rodinou alebo komunitou, ktorej sú súčasťou alebo z ktorej pochádzajú;

10. **konštatuje**, že miestne a regionálne orgány nadobudli značné skúsenosti s opatreniami v oblasti prijímania, sprostredkovania, prístupu na trh práce a výdobytkov sociálneho štátu zameranými na imigrantky, ako aj s potláčaním zneužívania alebo násilia: tieto skúsenosti môžu byť nesmierne užitočné pre vypracovanie nových európskych stratégií a programov a zapojenie zdužení migrantiek a iných predstaviteľiek príslušných prisťahovaleckých skupín do stáleho dialógu s regionálnymi a miestnymi orgánmi ako aj zastúpenie týchto skupín vo verejnej správe je naliehavo potrebné, aby sa mohli rozvinúť úspešné stratégie a programy;

11. **vyzýva** preto v zhode s Európskym parlamentom, členskými štátmi a Európskou úniou k podpore tohto úsilia tak po finančnej stránke ako aj v oblasti ľudských zdrojov prostredníctvom výmeny informácií a osvedčených postupov;

12. s veľkým potešením **víta** schválenie rámcového programu „Solidarita a riadenie migračných tokov“ a osobitne vytvorenie fondu pre integráciu, ktorého opatrenia budú musieť zohľadniť závažnosť problematiky pohlaví a optimálnu integráciu žien každého veku, mladých ľudí a detí imigrantov;

13. **opakovanie vyslovuje želanie**, formulované v stanovisku na tému akčného plánu politiky pre legálnu migráciu, aby riadenie fondu pre integráciu zohľadnilo požiadavky miestnych a regionálnych orgánov a aby boli tieto orgány aktívne a konštruktívne zapojené do rokovaní o vnútroštátnych plánoch a príslušných operačných programoch;

14. **poukazuje na** zásadný prínos organizovaných spoločenstiev migrantiek a MVO;

15. **zdôrazňuje**, že na podporu práv žien je dôležité, aby sa prijímali opatrenia spoločne s krajinami pôvodu a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali kroky, ktoré podnikajú miestne a regionálne orgány v spolupráci s týmito krajinami a príslušnými miestnymi alebo regionálnymi orgánmi s cieľom stanoviť vhodné ukazovatele;

16. **poukazuje** na veľký význam používania jazyka citlivo rešpektujúceho rovnosť pohlaví;

Štatistický rámeč

17. **kladie dôraz** na skutočnosť, že chýbajú presné štatistické údaje o imigrácii v Európskej únii, predovšetkým nelegálnej imigrácii a všetkých nelegálnych situáciách na pracovisku;

18. **pokladá za nesmierne dôležité**, aby sa pri zhromažďovaní údajov medzi nezáväznú kritériá začlenila aj príslušnosť k pohlaviu a aby sa vypracovali ukazovatele nerovnakého zaobchádzania na základe príslušnosti k istému pohlaviu;

19. **zdôrazňuje**, že údaje spracované na miestnej a regionálnej úrovni poskytujú príležitosti na analýzu, ktorá je nevyhnutná pre vykonávanie decentralizovaných opatrení a zabezpečenie kvalitného prístupu k fenoménu migrácie;

Sociálne a zdravotnícke služby

20. **konštatuje**, že prístup k sociálnym a zdravotníckym službám často predstavuje prvý kontakt migrantky s verejnými službami a pravidlami prijímajúcej spoločnosti a **pokladá za** nevyhnutné prekonanie diskriminácie, ku ktorej v skutočnosti dochádza, aby sa tak odstránilo nerovnaké zaobchádzanie v oblasti zdravia;

21. **zdôrazňuje**, že je potrebné, aby mali všetci migranti prístup k zdravotným preventívnym prehliadkam príslušných zdravotníckych služieb; okrem toho **zdôrazňuje** potrebu vypracovať a financovať príslušné programy v sociálnej a zdravotníckej oblasti, ktoré by na základe objektívnych prieskumov špecifických zdravotných problémov dokázali účinne bojovať s ochoreniami vyskytujúcimi sa u migrantov;

22. **zdôrazňuje** potrebu posilniť aktivity v oblasti informovanosti a zdravotníckej osvetly zamerané na cudzincov, predovšetkým ženy, a **pokladá za** dôležité vytvárať štruktúry, ktoré by boli pozornejšie voči individuálnym a kultúrnym požiadavkám a pri tom efektívne využívali nástroje, akými sú sprostredkovanie jazyka a kultúry a dialóg nielen s jednotlivcami a skupinami ale aj so združeniami, pričom sa rešpektovanie kultúrnej rozmanitosti musí zakladať na rešpektovaní základného práva na zdravie a sebaurčenie žien, predovšetkým v zdravotníckej a sexuálnej oblasti;

23. preto **podporuje** zavádzanie cieľených opatrení v oblasti informovanosti, prevencie, podpory a zvyšovania povedomia s cieľom bojovať proti akémukoľvek diskriminačnému, resp. ponižujúcemu postupu alebo tradícii, a efektívne využívať účinné a kvalitné nástroje zavedené do praxe v jednotlivých európskych štátoch a na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré slúžia na prevenciu a propagáciu, ako most resp. dialóg, presahujú hranice jednotlivých disciplín a kultúr (ako napríklad aktivity v rámci sprostredkovania jazyka a kultúry, kurzy prípravy na pôrod, iniciatívy na sociálne zapojenie imigrantiek, konzultácie medzi kultúrami atď.);

24. **zdôrazňuje** zásadnú úlohu verejných služieb v tejto oblasti, poskytovaných najmä miestnymi a regionálnymi orgánmi (v oblastiach, akou je napríklad rodinné poradenstvo), a ich schopnosť vytvárať na území siete služieb a komunít, združení migrantiek, dobrovoľníckych združení a tretieho sektora;

25. **považuje** za dôležité vo väčšej miere šíriť osvedčené postupy v sociálnej a zdravotníckej oblasti vytvorením európskeho registra, do ktorého by sa zahrnuli najúspešnejšie opatrenia a osvedčené postupy zavedené v tejto oblasti činnosti;

Vzdelávanie, opatrenia so zameraním na mládež a kultúra

26. **zdôrazňuje**, že mladé generácie sú rozhodujúcou výzvou, ktorá je základom vyhliadok na integráciu, a to aj vzhľadom na zásadnú úlohu sprostredkovania medzi spoločnosťou, v ktorej mladí ľudia vyrastajú, a rodinou, do ktorej patria;

27. **opätovne pripomína**, že je dôležité zaviesť do praxe konkrétne a vhodné opatrenia s cieľom umožniť plnú integráciu imigrantov do systému vzdelávania prijímajúcej krajiny (v prvom rade výučba jazyka), a to hlavne na začiatku ich pobytu;

28. **opakovanie zdôrazňuje** požiadavku vypracovať učebné plány, ktoré by zohľadnili aspekt rozmanitosti;

29. **pripomína** svoje konštatovania uvedené v stanovisku na tému akčného plánu politiky pre legálnu migráciu na margo školských neúspechov mladých ľudí cudzieho pôvodu v niektorých krajinách EÚ ako aj návrh vytvoriť špecifické finančné a politické nástroje na riešenie týchto problémov. Konkrétne zdôrazňuje, že je potrebné konať tak, aby všetci mladí ľudia mohli zrealizovať svoje snahy a rozvinúť svoj potenciál a poukazuje na to, že je potrebné venovať osobitnú pozornosť školským výsledkom a možnostiam vzdelávania dievčat; užší kontakt medzi vyučujúcimi a rodičmi a rozsiahle informácie o systéme vzdelávania by mali zaručiť rozpoznanie individuálneho potenciálu dievčat a jeho podporu podľa ich priani a potrieb;

30. **kladie dôraz** na špecifickú situáciu migrantiek každého veku, ale najmä mladých dievčat, niekedy rozpoltených medzi kultúrnou identitou tradovanou rodinami a príťažlivosťou nových identít ponúkaných spoločnosťami, v ktorých vyrastajú, a **zdôrazňuje**, že si zasluhujú našu pozornosť, keďže môžu byť jednou zo skutočných síl, o ktoré sa bude môcť nová Európa oprieť;

31. **vyjadruje znepokojenie** nad vysokou mierou školského neúspechu a predčasného opúšťania školských lavíc u mladých dievčat cudzieho pôvodu, ktoré sú pri voľbe školy a povolania často znevýhodňované a niekedy obmedzované rodinou okrem kultúrnych predsudkov a ťažkej ekonomickej situácie v rodine. Pre nastolenie rovnosti príležitostí v systéme vzdelávania dievčat (ako aj chlapcov) z prisťahovaleckých rodín pokladá výbor za nevyhnutné, aby sa rodičia dobre oboznámili so systémom vzdelávania, a tým získali schopnosť správne rozhodovať o vzdelaní svojich detí, predovšetkým dcér, tak, aby sa zohľadnil ich individuálny potenciál a priania odhliadnuc od stereotypov v závislosti od pohlavia, a **pokladá** okrem toho za potrebné zaviesť opatrenia na zvyšovanie informovanosti a zapojenia všetkých zainteresovaných s cieľom vytvoriť skutočnú rovnosť príležitostí;

32. **podporuje** výzvu, obsiahnutú v uznesení EP na tému imigrácie žien, na podporu prístupu mladých migrantiek k integrovanému programu činnosti v oblasti celoživotného vzdelávania (2007 – 2013);

33. **nazdáva sa**, že pri vypracúvaní politiky pre mládež je potrebné navrhnuť opatrenia zahŕňajúce aspekt kultúrnej rozmanitosti a príslušnosti k pohlaviu mladých ľudí cudzieho pôvodu, a efektívne ich využívať ako zdroj sprostredkovania medzi kultúrami, podporovať vznik priestorov venovaných vzájomnému porovnávaniu kultúr a rozvoj združení žien;

34. **zdôrazňuje**, že komunikácia, najmä prostredníctvom médií, zohráva rozhodujúcu úlohu pri dosahovaní integrácie migrantiek a **žiada**, aby sa podporovali opatrenia v oblasti médií, s cieľom efektívne využívať ich príslušný potenciál a zaplniť medzery v informovanosti komunit imigrantov ako aj prijímajúceho spoločenstva, a prekonať stereotypy a negatívne predsudky;

35. v tejto súvislosti **opätovne potvrdzuje** svoj záujem, na ktorý poukázal vo svojom stanovisku k oznámeniu Komisie na tému Spoločný program pre zahrnutie, o spôsoby spolupráce s médiami (prostredníctvom presadzovania dobrovoľných kódexov správania pre žurnalistov);

Hospodárska integrácia

36. **opakovane zdôrazňuje**, že je potrebné podporovať prístup migrantiek k zamestnanosti a odbornej príprave, a to aj prostredníctvom pozitívnych opatrení zameraných na potlačanie diskriminácie a odstraňovanie prekážok, ktoré v skutočnosti negatívne ovplyvňujú dosiahnutie úplnej rovnosti príležitostí;

37. **konštatuje**, že migrantky majú často len dočasné, nízko kvalifikované a málo platené zamestnanie v sektoroch tieňového hospodárstva alebo v rámci nezákonnej činnosti, a preto **žiada** Európsku komisiu, aby zadala štúdiu na preskúmanie tejto otázky a predložila odporúčania na čo najlepšie riešenie tohto problému;

38. **zdôrazňuje** význam opatrení zameraných na uznanie odbornej kvalifikácie a študijných titulov alebo odbornej praxe, ktoré ženy získali v krajinách pôvodu;

39. **potvrdzuje** svoju podporu cieľu Komisie vypracovať všeobecnú rámcovú smernicu o právach občanov tretích krajín zamestnaných v členskom štáte EÚ a zaoberať sa v tejto súvislosti problematikou uznávania diplomov a odbornej kvalifikácie;

40. **konštatuje**, že najmä v niektorých členských štátoch sú imigrantky vo veľkej miere zamestnané ako pomocníčky v domácnosti a opatrovatelky, čo postupne mení podmienky európskeho blahobytu a **žiada** Komisiu, aby preskúmala tento jav a zväzila vypracovanie špecifických nástrojov;

41. **dôrazne upozorňuje** na skutočnosť, že aj v ekonomickej oblasti je potrebné podporovať samostatnosť a podnikanie žien, a to tak v krajinách pôvodu ako aj v prijímajúcich krajinách, prostredníctvom špecifických opatrení, akými sú napríklad mikropôžičky;

42. **s potešením víta** pozornosť venovanú opatreniam na podporu podnikania imigrantiek v druhom vydaní príručky pre integráciu, **pokladá za nesmierne dôležitý** tento druh opatrení ako príspevok k dosiahnutiu skutočnej nezávislosti žien a **vyzýva** Komisiu, aby podporila takéto iniciatívy, ako napríklad odbornú a jazykovú prípravu v krajinách pôvodu;

43. **poukazuje** na osobitné problémy, s ktorými sa potýkajú imigrované pracovníčky s deťmi a z toho vyplývajúcu potrebu opatrení na umožnenie zosúladenia pracovného a rodinného života, **zdôrazňuje**, že na regionálnej a miestnej úrovni boli uskutočnené významné iniciatívy aj v spolupráci so združeniami žien alebo dobrovoľníkov a **vyzýva** Komisiu, aby takéto iniciatívy podporovala;

44. **berie na vedomie** skutočnosť, že v mnohých prípadoch skutočné uplatňovanie práv žien je spojené s veľkými ťažkosťami, s ktorými sa stretávajú v oblasti dopravy a mobility, a to aj vzhľadom na kultúrny vplyv komunit pôvodu a **vyzýva** Komisiu a členské štáty, aby podporovali dosahovanie nezávislosti z hľadiska dopravy (napríklad vodičské kurzy);

45. **konštatuje**, že práca na čierne uľahčuje vykorisťovanie žien, a **podporuje** opatrenia zamerané na jej legalizáciu a potlačanie;

46. **vyzdvihuje** požiadavku vypracovania vhodných opatrení na boj proti nelegálnemu zamestnávaniu a zaujatia nediskriminačného postoja voči obetiam tejto situácie a **berie na vedomie** návrh smernice, ktorý Komisia nedávno predložila s cieľom zaviesť jednotné sankcie voči zamestnávateľom zamestnávajúcim nezákonne imigrantky a imigrantov bez riadneho povolenia na pobyt alebo aj s povolením na pobyt;

47. v súlade so svojím stanoviskom na tému akčného plánu politiky pre legálnu migráciu **opakovane vyzýva** Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia, ktoré by migrantom uľahčili zasielanie peňazí do krajín pôvodu, a podporovali ich produktívne investovanie v krajinách pôvodu;

Ochrana proti nátlaku a právo na účasť

48. **konštatuje**, že niektoré imigrantky môžu byť obzvlášť vystavené zneužívaniu, porušovaniu základných práv, fyzickému a psychologickému nátlaku a **je zajedno** s Európskym parlamentom v tom, že tieto postupy nesmú byť v žiadnom prípade tolerované alebo ospravedlnené na základe akýchkoľvek kultúrnych alebo náboženských dôvodov;

49. preto **sa pridáva** k výzve Európskeho parlamentu, adresovanej členským štátom, reagovať okamžite a účinne potláčať každú formu násilia páchaného na ženách v súlade s vnútroštátnymi legislatívami a medzinárodnými predpismi ako aj právnymi predpismi Európskej únie a považuje za nevyhnutné rozsiahlym spôsobom informovať o týchto predpisoch a ustanoveniach, aby o nich vedeli aj migranti a migrantky;

50. **vyzýva** Komisiu, aby podporovala opatrenia a úsilie vynakladané v tejto oblasti regionálnymi a miestnymi orgánmi;

51. **podotýka**, že domáce násilie je obzvlášť rozšíreným javom a **vyzýva** Komisiu, aby preskúmala účinné opatrenia na jeho prevenciu a potlačanie a predložila tieto opatrenia ako súrne, aby tak mohli byť začlenené do legislatívy EÚ; zločiny v mene cti sú osobitnou formou domáceho násilia a vyžadujú si osobitnú pozornosť;

52. **zdôrazňuje**, že zmiešané manželstvá (alebo faktické spolužitie) občanov rôznej štátnej príslušnosti sú občianskym právom a skúškou pozitívnej integrácie medzi rôznymi kultúrami, zvyklosťami, citlivosťou, náboženstvami a zákonmi. Zároveň zdôrazňuje, že ochrana základných práv žien a maloletých detí musí byť zabezpečená bez ohľadu na to, či existuje právna reciprocita;

53. **konštatuje**, že zlučovanie rodín je čoraz častejším javom kladne pôsobiacim na zlepšenie procesu integrácie, čo je nevyhnutné pre ochranu práva na rodinný život, a **súhlasí**

s Európskym parlamentom, že smernica 2003/86/ES nebola zatiaľ uplatnená uspokojujúco vo všetkých členských štátoch;

54. **upozorňuje na skutočnosť**, že pri zlučovaní rodín sa musia rešpektovať osobné práva všetkých členov rodiny a zaručiť slobodné rozhodnutie žien;

55. **odsudzuje** nútené manželstvá a konanie, ktoré je v rozpore s európskymi zákonmi (napríklad ženská obriezka, mnohoženstvo) a vyzýva členské krajiny, aby prijali okamžité a primerané kroky na zabezpečenie existencie a plného uplatňovania zákonov, ktoré by takéto praktiky zakazovali;

56. **opakovane odporúča**, v súlade so svojím stanoviskom na tému boja proti nezákonnej imigrácii, prednostne prijať všetky potrebné opatrenia na zastavenie obchodu s ľuďmi, ktorého obeťami sú najmä ženy, a na zlikvidovanie organizácií, ktoré ho vykonávajú, ako aj akejkolvek formy otroctva, a to aj voči deťom a mladistvým, a na tento účel prijať vhodné predpisy a špecifické akčné programy a uznáva, že aj keď sú niektoré z týchto obetí ilegálni prisťahovalci, mali by byť považovaní za osobitné prípady, a že za určitých okolností môže deportácia viesť k extrémnemu násiliu voči nim alebo dokonca k ich smrti, pokiaľ by boli prinútení vrátiť sa do krajiny pôvodu;

57. **podporuje** výzvu adresovanú zo strany Európskeho parlamentu členským štátom v uznesení na tému imigrácie žien, aby obzvlášť citlivo pristupovali k otázke zapájania migrantiek do spoločenského a politického života v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

V Bruseli 11. októbra 2007

Predseda
Výboru regiónov
Michel DELEBARRE